**VALSTYBĖS ĮMONĖS „ORO NAVIGACIJA”**
**GENERALINIS DIREKTORIUS**

# ĮSAKYMAS
# DĖL BEPILOČIŲ ORLAIVIŲ SPECIALIOSIOS VEIKLOS LIETUVOS RESPUBLIKOS AERODROMŲ SKRYDŽIŲ VALDYMO ZONOSE VYKDYMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2019 m. gruodžio 13 d. Nr. V-373
Vilnius

Siekdamas užtikrinti skrydžių saugą Lietuvos Respublikos aerodromų skrydžių valdymo zonose ir vadovaudamasis Bepiločių orlaivių naudojimo taisyklėmis, patvirtintomis Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2014 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. 4R-17 „Dėl bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių patvirtinimo“:

1. T v i r t i n u Bepiločių orlaivių specialiosios veiklos Lietuvos Respublikos aerodromų skrydžių valdymo zonose vykdymo tvarkos aprašą (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiu galios valstybės įmonės „Oro navigacija“ generalinio direktoriaus 2016 m. lapkričio 8 d. įsakymą Nr. V-162 „Dėl bepiločių orlaivių specialios veiklos valdomojoje oro erdvėje sąlygų nustatymo“.

Generalinis direktorius Mindaugas Gustys

PATVIRTINTA
Valstybės įmonės „Oro navigacija“
generalinio direktoriaus
2019 m. gruodžio 13 d.
įsakymu Nr. V-373

# BEPILOČIŲ ORLAIVIŲ SPECIALIOSIOS VEIKLOS LIETUVOS RESPUBLIKOS AERODROMŲ SKRYDŽIŲ VALDYMO ZONOSE VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

## I SKYRIUS
## BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Bepiločių orlaivių specialiosios veiklos Lietuvos Respublikos aerodromų skrydžių valdymo zonose vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Bepiločių orlaivių naudojimo taisyklėmis, patvirtintomis Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2014 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. 4R-17 „Dėl bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės).

2. Tvarkos aprašas nustato bepiločių orlaivių, nurodytų Taisyklių 3 punkte, specialiosios veiklos Lietuvos Respublikos Vilniaus, Kauno ir Palangos aerodromų skrydžių valdymo zonose (*angl. – CTR*) vykdymo sąlygas.

3. Tvarkos apraše naudojamos sąvokos:

Teritorija šalia aerodromo – žemės paviršiaus plotas 500 m atstumu nuo bet kurio aerodromo aptvėrimo taško.

Kitos tvarkos apraše naudojamos sąvokos atitinka sąvokas, apibrėžtas Europos Sąjungos reglamentuose, Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme, Taisyklėse ir kituose aviacijos veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

## II SKYRIUS
## BEPILOČIŲ ORLAIVIŲ SPECIALIOSIOS VEIKLOS BENDRIEJI REIKALAVIMAI

4. Vienu metu vykdyti specialiąją veiklą aerodromo skrydžių valdymo zonoje gali tik vienas bepilotis orlaivis.

5. Ryšys tarp bepiločio orlaivio valdytojo ir valstybės įmonės „Oro navigacija“ skrydžių valdymo centro (toliau – SVC) palaikomas telefonu. Ryšio kokybei ir patikimumui užtikrinti bepiločio orlaivio valdytojas privalo turėti ne mažiau dviejų telefonų (pagrindinį ir atsarginį). Telefonai turi būti pakrauti, kad užtikrintų jų veikimą visos bepiločio orlaivio specialiosios veiklos metu. Kad SVC galėtų bet kuriuo metu susisiekti su bepiločio orlaivio valdytoju, jo telefonas (-ai) neturi būti naudojamas (-i) kitiems pokalbiams.

6. Skrydžių virš Lietuvos oro uostų aerodromų ar šalia jų atveju radijo ryšis palaikomas su bepiločio orlaivio valdytoją lydinčiu asmeniu.

7. Jei suteiktas Lietuvos oro uostų leidimas vykdyti bepiločio orlaivio skrydį virš aerodromo teritorijos ar šalia jo be lydinčio asmens ir nenumatytiems atvejams bepiločio orlaivio valdytojas turi turėti su savimi du pakrautus ir veikiančius mobiliuosius telefonus, kaip tai nurodyta šio Tvarkos aprašo 5 punkte.

## III SKYRIUS
## BEPILOČIŲ ORLAIVIŲ SPECIALIOSIOS VEIKLOS PLANAVIMAS

8. Apie planuojamą bepiločio orlaivio specialiąją veiklą valdomojoje oro erdvėje aukščiau maksimalaus leistino aukščio, nurodyto Taisyklėse, bepiločio orlaivio valdytojas turi Tvarkos aprašo 9 punkte nustatytais terminais pranešti valstybės įmonės „Oro navigacija“ Oro eismo vadybos skyriui (toliau – OEVS), pateikdamas elektroniniu paštu užpildytą Tvarkos aprašo priede

nurodytos formos pranešimą (toliau – pranešimas) arba užpildydamas ir pateikdamas elektroninę formą, paskelbtą valstybės įmonės „Oro navigacija" interneto svetainėje (https://www.ans.lt/lt/bepilociai-orlaiviai/pranesimas-apie-planuojama-bepiloci-orlaivi-specialiaja-veikla-v/).

9. Pranešimas pateikiamas šiais terminais:

9.1. planuojamos veiklos dienos išvakarėse iki 12.00 valandos vietos laiku;

9.2. poilsio ir (ar) švenčių dienų išvakarėse iki 12.00 valandos vietos laiku. Gali būti pateiktas vienas pranešimas visų poilsio ir (ar) švenčių dienų laikotarpiui.

10. Jei planuojamas skrydis virš tarptautinio oro uosto aerodromo teritorijos, kartu su pranešimu bepiločio orlaivio valdytojas taip pat pateikia:

10.1. galiojančio aviacijos valstybinę priežiūrą vykdančios institucijos – Transporto kompetencijų agentūros (toliau – TKA) arba, jei leidimas buvo išduotas iki 2019 m. sausio 1 d. – Civilinės aviacijos administracijos (CAA), išduoto leidimo vykdyti specialiąją veiklą kopiją;

10.2. valstybės įmonės Lietuvos oro uostų išduotą leidimą ar jo kopiją skrydžiui virš atitinkamo valstybės įmonės Lietuvos oro uostų aerodromo teritorijos (jei planuojama vykdyti skrydį virš tokio aerodromo ar nustatyto dydžio teritorijos šalia jo).

11. Grupinei bepiločių orlaivių specialiajai veiklai vienoje vietoje bepiločių orlaivių valdytojai teikia vieną pranešimą. Pranešimą pateikia atsakingas už grupinį skrydį bepiločio orlaivio valdytojas. Šis atsakingas už grupinį skrydį bepiločio orlaivio valdytojas veiklos vykdymo metu palaikys ryšį su SVC, informuodamas apie visos bepiločių orlaivių grupės specialiąją veiklą.

12. OEVS analizuoja gautus pranešimus ir, jeigu jie neteisingai užpildyti, praneša apie tai neteisingą pranešimą pateikusiam bepiločio orlaivio valdytojui (-ams), nurodydamas netikslumus, kurie turi būti ištaisyti pateikiant naują pranešimą.

13. Tuo atveju, kai sutampa keletas planuojamos bepiločių orlaivių specialiosios veiklos laikotarpių, OEVS vėliausiai pranešimą pateikusiam bepiločio orlaivio valdytojui (-ams) praneša, kad turi būti pateiktas naujas pranešimas, kuriame nurodomas kitas planuojamos veiklos laikotarpis.

14. Jeigu pranešimas užpildytas teisingai ir pateikti visi reikalaujami dokumentai, OEVS informuoja pareiškėją bei tą pačią (t. y. pranešimų pateikimo) dieną iki 15.00 val. Lietuvos laiku perduoda informaciją apie tai atitinkamiems SVC.

## IV SKYRIUS
## BEPILOČIŲ ORLAIVIŲ SPECIALIOSIOS VEIKLOS VYKDYMAS

15. Bepiločio orlaivio specialiosios veiklos dieną bepiločio orlaivio valdytojas privalo derinti šią veiklą su atitinkamu SVC. SVC kontaktai pateikti šio aprašo priede. Atsižvelgdamas į oro eismo situaciją, SVC gali keisti išankstiniame pranešime nurodytus specialiosios veiklos laikotarpį ir aukštį arba perkelti pranešime nurodytą veiklą kitam laikui. Bepiločio orlaivio valdytojas privalo vykdyti visus SVC nurodymus, laikytis veiklai nustatytų vietų, aukščių, laikotarpio.

16. Bepiločio orlaivio valdytojas privalo pranešti SVC apie bepiločio orlaivio specialiosios veiklos aukščiau maksimalaus leistino aukščio, nurodyto Taisyklėse, pradžią ir pabaigą.

17. Užmezgęs ryšį su SVC, bepiločio orlaivio valdytojas privalo pranešti, ar:

17.1. bepilotis orlaivis valdomas stacionariai – tiksliai nurodant vietą, ar

17.2. bepilotis orlaivis valdomas judant (pėsčiomis ar iš transporto priemonės) – tiksliai nurodant judėjimo kryptį ir (arba) jo pradžios bei pabaigos vietas.

18. Jeigu vykdoma grupinė bepiločių orlaivių specialioji veikla, grupė laikoma vienu bepiločiu orlaiviu, vykdančiu specialiąją veiklą ne didesniu negu 50 metrų nuotoliu nuo atsakingo už grupės skrydį bepiločio orlaivio valdytojo. Visi SVC nurodymai ir reikalavimai skrydžių vykdymui taikomi kaip vienam bepiločiam orlaiviui.

19. SVC nurodžius, bepiločio orlaivio valdytojas turi palaikyti su šiuo SVC kontrolinį ryšį telefonu ne rečiau kaip kas 10–15 minučių.

20. Jeigu vykdant specialiąją veiklą bepilotis orlaivis turi būti tupdomas, tai kiekvieną kartą bepiločiui orlaiviui kertant maksimalų leistiną aukštį, nurodytą Taisyklėse, jo valdytojas privalo nedelsdamas apie tai pranešti atitinkamam SVC.

21. Gavęs iš SVC nurodymą žemėti žemiau maksimalaus leistino aukščio, nurodyto Taisyklėse, bepiločio orlaivio valdytojas turi tai atlikti kaip įmanoma greičiau ir nedelsdamas apie tai pranešti atitinkamam SVC.

22. Bepiločio orlaivio valdytojui praradus ryšį su bepiločiu orlaiviu, taip pat visais kitais nenumatytais atvejais šio bepiločio orlaivio valdytojas privalo nedelsdamas pranešti apie tai atitinkamam SVC.

## V SKYRIUS
## BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

23. Informacija apie planuojamus bepiločių orlaivių skrydžius valdomojoje oro erdvėje kitiems oro erdvės naudotojams neskelbiama ir neplatinama.

_____

Bepiločių orlaivių specialiosios veiklos Lietuvos Respublikos aerodromų skrydžių valdymo zonose vykdymo tvarkos aprašo priedas

**(Pranešimo forma)**

_____

(Bepiločio orlaivio valdytojo vardas ir pavardė, telefono numeriai, el. paštas)

Valstybės įmonei „Oro navigacija“
Tel. +370 706 94 582; +370 706 94 583
El. p. amc@ans.lt

**PRANEŠIMAS**
**APIE PLANUOJAMĄ BEPILOČIŲ ORLAIVIŲ SPECIALIĄJĄ VEIKLĄ VALDOMOJOJE ORO ERDVĖJE**

_____ Nr. _____
(data)

1._____

(planuojama specialiosios veiklos vieta*)

2. _____

(planuojamas veiklos aukštis metrais nuo žemės paviršiaus)

3. _____

(planuojamos veiklos data, pradžios ir pabaigos laikas)

4. _____

(bepiločio orlaivio tipas, kilimo masė)

5. _____

(bepiločio orlaivio valdytojo pagrindinio ir atsarginio(ių) telefonų numeriai)

***** planuojamos specialiosios veiklos vieta nurodoma geografinėmis koordinatėmis WGS84 sistemoje, papildomai gali būti pateiktas vietos pavadinimas (pvz. Jonaičių kaimas, Gedimino prospektas, Katedros aikštė ir t. t.), taip pat pateikiamas bepiločio orlaivio planuojamas veiklos nuotolis.

***1 pastaba:*** *Planuojant vykdyti bepiločių orlaivių specialiąją veiklą valdomojoje oro erdvėje, pranešimą privaloma pateikti valstybės įmonei „Oro navigacija“ elektroninio pašto adresu šiais terminais: planuojamos veiklos dienos išvakarėse iki 12.00 valandos vietos laiku; poilsio ir / ar švenčių dienų išvakarėse iki 12.00 valandos vietos laiku. Gali būti pateiktas vienas pranešimas visų poilsio ir / ar švenčių dienų laikotarpiui.*

***2 pastaba:*** *Valstybės įmonės „Oro navigacija“ SVC telefonų numerių sąrašas:*
*Vilniaus ASVC – 8 698 50 696, 706 94 602; Kauno SVC – 8 698 50 693, 706 94 367;*
*Palangos SVC – 8 698 50 697, 706 94 111; Šiaulių SVC – 8 620 67 228, 706 94 710.*

_____